

Advies nr. 172/2019 van 8 november

Betreft: Adviesaanvraag betreffende een ontwerp van koninklijk besluit *tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 november 2017 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor, met uitzondering van ontplofbare en radioactieve stoffen* (CO-A-2019-179)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer François Bellot, minister belast met het beleid inzake het spoorwegsysteem en met de regulering van het spoorverkeer, ontvangen op 26/09/2019; Gelet op de bijkomende toelichting ontvangen op 17/10/2019;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit;

Brengt op 08/11/2019 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Minister belast met het beleid inzake het spoorwegsysteem en met de regulering van het spoorverkeer (hierna de aanvrager) verzoekt om het advies van de Autoriteit aangaande artikel 7 van een ontwerp van koninklijk besluit *tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 november 2017 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor, met uitzondering van ontplofbare en radioactieve stoffen* (hierna het ontwerp).

Context

2. Het koninklijk besluit van 2 november 2017 *betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor, met uitzondering van ontplofbare en radioactieve stoffen* (hierna het KB van 2 november 2017) voorziet in de omzetting van Richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 24 september 2008 *betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over land*. De bijlagen bij deze Richtlijn 2008/68/EG worden aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang aangepast bij Richtlijn (EU) 2018/1846 van de Commissie van 23 november 2018.

Deze aanpassing voorziet o.m. in het van toepassing verklaren van het nieuwe RID 2019, t.t.z. het in 2019 geactualiseerde Reglement betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen per spoor, opgenomen als bijlage aan Aangangsel C van het Verdrag *betreffende het internationale spoorwegvervoer* (COTIF), gesloten te Vilnius op 3 juni 1999.¹ Dit RID voorziet o.m. als in acht te nemen beveiligingsmaatregel voor ondernemingen die zich inlaten met vervoer van gevaarlijke goederen per spoor, de aanduiding van een of meer veiligheidsadviseurs met het vereiste scholingscertificaat.

3. De Koning wordt belast met het treffen van maatregelen inzake vervoer o.m. over de spoorweg, ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de internationale verdragen en akten.² De Koning wordt ook belast met de aanwijzing van de veiligheidsinstantie die, ingevolge artikel 74, §1, 14°, van de wet van 30 augustus 2013 *houdende de Spoorcodex* (hierna Spoorcodex), o.m. als taak heeft "de controle, de bevordering en, in voorkomend geval, de handhaving en de ontwikkeling van het regelgevend kader voor veiligheid, inclusief het stelsel van nationale veiligheidsvoorschriften en de regels inzake het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor".

¹ Zie: https://otif.org/en/?page_id=1105.

² Zie artikel 1, eerste lid, van de wet van 18 februari 1969 *betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake het vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg*.

4. In navolging van het voorgaande voorziet het ontwerp in een inzameling door voormelde veiligheidsinstantie van gegevens inzake de aanstelling van veiligheidsadviseurs door ondernemingen die zich inlaten met het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor. Aangezien deze inzameling de registratie van een aantal gegevens betreffende de veiligheidsadviseurs in kwestie impliceert, is zonder twijfel sprake van een verwerking van persoonsgegevens in de zin van de AVG.

5. De bepalingen van het ontwerp, inzonderheid artikel 7, worden hierna getoetst aan de AVG en de WVG.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

1. Rechtsgrond

6. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrond in de zin van artikel 6 AVG. Gelet op de reglementaire omkadering van de voorgeschreven inzameling en verwerking van persoonsgegevens in het ontwerp, lijkt de aanvrager een rechtsgrond te willen vinden in artikel 6.1. c) van de AVG.

7. De Autoriteit vestigt in deze context de aandacht op artikel 6.3 AVG dat -in samenlezing met artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die de verwerking van persoonsgegevens omkadert, in principe minstens volgende essentiële elementen van die verwerking zou moet vermelden:³

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- evenals de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ Zie DEGRAVE, E., *"L'égouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26).

2. Doeleinden

8. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

9. Het krachtens artikel 7 van het ontwerp nieuw in te voeren artikel 17/1 in het KB van 2 november 2017 bepaalt uitdrukkelijk in §3, 2^e lid: *"De verwerking van persoonsgegevens in de gegevensbank heeft als doelstelling de uitvoering van controles in overeenstemming met artikel 25 mogelijk te maken"*. Dit artikel 25 van het KB van 2 november 2017 vermeldt de uitvoering van controles door o.m. de ambtenaren en beambten van de veiligheidsinstantie die door de Koning is aangeduid overeenkomstig artikel 213 van de Spoorcodex *"voor het vaststellen van overtredingen van de bepalingen van het RID en van dit besluit"*. Dit betreft een precisering van de controletaak die ingevolge artikel 74, §1 van de Spoorcodex aan de veiligheidsinstantie terzake is opgedragen, inzonderheid *"de controle, de bevordering en, in voorkomend geval, de handhaving en de ontwikkeling van het regelgevend kader voor veiligheid, inclusief het stelsel van nationale veiligheidsvoorschriften en regels inzake het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor"*.

10. De Autoriteit is van oordeel dat het hiervoor beschreven controledoeleinde kan worden beschouwd als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd in de zin van artikel 5.1.b) AVG.

3. Proportionaliteit/minimale gegevensverwerking

11. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').

12. Ingevolge het nieuw in te voeren artikel 17/1, §1, deelt de onderneming, waarbij de veiligheidsadviseur zijn functie uitoefent, volgende gegevens mee aan de veiligheidsinstantie die deze opslaat in een gegevensbank:

- naam, voornamen en nationaliteit⁴ van de veiligheidsadviseur;
- adres van de vestiging of vestigingen waar hij zijn activiteit in dienst van de onderneming uitoefent;

⁴ Na bevraging terzake, licht de aanvrager toe dat de nationaliteit, naast naam en voornamen, toelaat de betrokken veiligheidsadviseur te identificeren en dit naar analogie met wat terzake is voorgeschreven in artikel 5, §4, van het KB van 5 juli 2006 *betreffende de aanwijzing en de beroepsbekwaamheid van veiligheidsadviseurs voor het vervoer van gevaarlijke goederen over de weg, per spoor of over de binnenwateren*.

- aard van de juridische band met de onderneming⁵;
- kopie van het scholingscertificaat voor het spoorvervoer.

13. De Autoriteit is van oordeel dat deze gegevens ter zake dienend en niet overmatig zijn in het kader van het beoogde doeleinde, zoals vereist door artikel 5.1.c) AVG. De gegevens laten de veiligheidsinstantie immers toe de voorwaarden gesteld inzake de aanstelling van een veiligheidsadviseur, zoals beschreven in onderafdeling 1.8.3 van het RID, na te gaan.

4. Bewaartermijn van de gegevens

14. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

15. De Autoriteit stelt vast dat artikel 7 van ontwerp uitdrukkelijk voorziet dat de veiligheidsinstantie de geregistreerde gegevens van de veiligheidsadviseurs maar bewaart zolang de veiligheidsadviseur zijn functie bij de onderneming in kwestie uitoefent.⁶ De Autoriteit neemt hiervan akte.

5. Verwerkingsverantwoordelijken

16. Artikel 4.7.b) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

17. Het ontwerp voorziet dat het nieuw in het KB van 2 november 2017 in te voeren artikel 17/1 in §3 bepaalt dat de veiligheidsinstantie⁷ de verantwoordelijke voor de verwerking van voormelde persoonsgegevens is. De Autoriteit neemt er akte van.

Het is immers van belang dat betrokkenen weten tot wie zich te richten met het oog op het uitoefenen en afdwingen van de hen door de AVG in artikelen 12 tot 22 toegekende rechten. Het verschaft ook duidelijkheid over de toepassing van de artikelen 5.2, 13, 14, 26 en 28 van de AVG.

⁵ Na bevraging terzake, bevestigt de aanvrager dat deze informatie moet toelaten de naleving van de voorwaarden terzake na te gaan, zoals beschreven in onderafdeling 1.8.3.4 van het RID en in artikel 5, §3, van het KB van 5 juli 2006 *betreffende de aanwijzing en de beroepsbekwaamheid van veiligheidsadviseurs voor het vervoer van gevaarlijke goederen over de weg, per spoor of over de binnenwateren*.

⁶ Het krachtens artikel 7 van het ontwerp nieuw in te voeren artikel 17/1 voorziet in §2 dat de onderneming zonder uitstel aan de veiligheidsinstantie meedeelt wanneer een veiligheidsadviseur zijn functie niet langer uitoefent.

⁷ Artikel 3, 3°, van het KB van 2 november 2017 preciseert: "*veiligheidsinstantie: de instantie bedoeld in artikel 72 van de Spoorcodex en in het koninklijk besluit van 22 juni 2011 tot aanwijzing van de veiligheidsinstantie van de spoorwegen*". Het betreft de Dienst Veiligheid en Interoperabiliteit van de Spoorwegen.

18. Volledigheidshalve -en onverminderd alle andere verplichtingen die de AVG en de WVG opleggen- wijst de Autoriteit op de plicht van elke verwerkingsverantwoordelijke om na te gaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (artikel 35 AVG)⁸⁹ al dan niet noodzakelijk is.

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

is van oordeel dat in de tekst van het ontwerp zich geen bijzondere aanpassingen opdringen;

(get.) Alexandra Jaspar

Directeur van het Kenniscentrum

⁸ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website Autoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling uit eigen beweging van de Commissie nr. 01/2018 van 28 februari 2018 *met betrekking tot de gegevensbeschermingseffectbeoordeling en voorafgaande raadpleging.*

(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

⁹ Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling kan overigens ook reeds uitgevoerd worden in het stadium waarin regelgeving wordt voorbereid. Zie in dit verband artikel 35.10 AVG en randnummers 90-91 van de Aanbeveling van de Commissie nr. 01/2018.